

Nota Reserves en Voorzieningen

Gemeente Berkelland
Postbus 200
7270 HA Borculo
0545 – 250250
www.gemeenteberkelland.nl
info@gemeenteberkelland.nl
Twitter: Gem_Berkelland

Inleiding.....	4
Begripsbepaling	5
Functies van reserves	7
Beleid en beheer van reserves	7
Beleid en beheer voorzieningen	8
Beoordeling reserves	8
Overzicht voorziening	14

Inleiding

■ Vooraf

De nota reserves en voorzieningen is de basis voor het reserve- en voorzieningenbeleid van de gemeente. Onze nota reserves en voorzieningen is voor het laatst herschreven in 2016. Er is geen evaluatiemoment voor de nota zelf afgesproken.

Wel is in de nota van 2016 opgenomen dat we bij alle rapportagemomenten de reserves bekijken op nut en noodzaak. In die zin is een nieuwe nota reserves en voorzieningen niet noodzakelijk.

■ Waarom een nieuwe nota?

Sinds het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen hebben er een paar aanpassingen in de regelgeving plaats gevonden. In het Besluit Begroting en Verantwoording is opgenomen dat een commissie stellige uitspraken mag doen die gelijk staan aan wetgeving. Doordat deze Commissie BBV met enige regelmaat uitspraken doet is ondanks dat het Besluit Begroting en Verantwoording zelf niet wijzigt de regelgeving wel constant in beweging. De belangrijkste aanpassing die een gevolg heeft voor het reserve- en voorzieningenbeleid is dat niet meer gewerkt mag worden met bespaarde rente¹.

Daarnaast heeft uw raad met Motie M17-11 het college verzocht een evaluatie van het gebruik van de reserves aan te bieden met een voorstel tot aanpassing van de ingestelde plafonds van bestemmingsreserves voorafgaand aan de vaststelling van de begroting 2018. Dit verzoek kwam kort na het vaststellen van de plafonds. In een brief van 10 november 2017 hebben wij een globaal beeld geschetst en aangegeven dat het nog te vroeg was om conclusies te trekken. Met dit voorstel gebeurt dit alsnog.

■ Wat staat er in de nota?

Zoals aangegeven is de nota reserves en voorzieningen de basis voor het reserve- en voorzieningenbeleid van de gemeente. In deze nota staat dan ook hoe we met reserves en voorzieningen omgaan, wie een reserve of voorziening kan vormen of opheffen en wie beslist over de besteding van de gelden.

In deze nota reserves en voorzieningen is ook een beoordeling van de reserves opgenomen zoals we die kennen op 1 januari 2019. En een advies over hoe we verder om moeten gaan met deze reserves. Door deze gegevens nu op te nemen in de Nota reserves en voorzieningen is het ook gewenst deze nota eens in de vijf jaar te herzien.

Omdat er voor voorzieningen minder vrijheid is in het instellen en opheffen is voor voorzieningen alleen een overzicht met de bestaande voorzieningen opgenomen.

¹ De lasten die voortvloeien uit investeringen worden bepaald door rente en afschrijving. Er wordt daarbij vanuit gegaan dat voor elke investering geld geleend moet worden. Door het vermogen (in de vorm van reserves) te gebruiken als financieringsmiddel hoeft minder geld geleend te worden. De rentevergoeding aan de bank die zo bespaard wordt is de bespaarde rente.

Begripsbepaling

■ Inleiding

In het reserve- en voorzieningenbeleid staat wat we wel en niet mogen doen als het over reserves en voorzieningen gaat. Om te begrijpen wat wel en niet mag is het handig om een paar veel voorkomende begrippen te verduidelijken.

■ Eigen vermogen

Ons eigen vermogen zijn onze reserves en het rekeningresultaat van het afgelopen jaar. Dit staat in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In de jaarrekening moet het rekeningresultaat van dat jaar apart zichtbaar zijn. Pas als de jaarrekening is vastgesteld door de raad mogen we het rekeningresultaat toevoegen aan de reserves.

Het eigen vermogen is geen pot met geld. Het eigen vermogen is een boekhoudkundige restpost. Het eigen vermogen is het verschil tussen de bezittingen en de schulden van de gemeente.

■ Vreemd vermogen

Het vreemd vermogen bestaat uit de geleende bedragen en de voorzieningen.

■ Reserves

Reserves zijn een onderdeel van het eigen vermogen. Reserves zijn bedrijfseconomisch gezien vrij te besteden. Dit wil zeggen dat tot het moment van daadwerkelijke aanwending er altijd voor gekozen kan worden om de reserve op te heffen en in te zetten voor een ander doel.

Het BBV onderscheidt twee soorten reserves:

- de algemene reserve;
dit is een reserve waar geen specifieke bestemming aan is gegeven door de gemeenteraad.
- de bestemmingsreserves
aan deze reserves is door de raad wel een specifieke bestemming gegeven.

■ Stille reserves

Naast de in het BBV genoemde reserves kan er nog sprake zijn van stille reserves. We hebben het over een stille reserve als de werkelijke waarde van een bezitting hoger is dan de waarde die in onze boeken staat.

Dit kan gebeuren omdat we volgens het BBV onze bezittingen moeten waarderen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Alleen als de waarde lager wordt dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs moeten we de waarde aanpassen. Als de werkelijke waarde hoger is mogen we de waarde in onze boeken niet aanpassen. Omdat de hogere waarde van de bezitting normaal ook zou leiden tot een hoger eigen vermogen spreken we van een stille reserve.

■ Negatieve reserves

Een reserve mag in principe niet negatief zijn. Als er wel een negatieve reserve is moet er ook een reserve zijn die wel positief is. Het positieve saldo moet dan net zo groot zijn als het saldo van de negatieve reserve.

■ Verrekening investering met een reserve

Een reserve mag niet direct verrekend worden met een investering. Ook dat staat in het BBV. Wat wel mag is de jaarlijkse kapitaallasten dekken uit een reserve.

■ Voorzieningen

Voorzieningen zijn er om in de toekomst onvermijdelijke uitgaven te doen die het gevolg zijn van gebeurtenissen die al hebben plaatsgevonden.

Met dit in gedachte noemt het BBV vier redenen om een voorziening te vormen.

- We kunnen een voorziening vormen voor verplichtingen of verliezen waarvan we niet weten hoe groot ze echt zijn. Maar we kunnen wel een redelijke schatting maken van die verplichting of verliezen.

Een voorbeeld daarvan zijn pensioenverplichtingen voor wethouders. Wanneer een wethouder wordt weggestuurd kan hij zijn opgebouwde pensioen direct opeisen. De omvang van deze verplichting is niet met zekerheid te bepalen, maar wel te schatten.

- We kunnen een voorziening vormen voor risico's die naar verwachting zullen leiden tot verplichtingen of verliezen. Hoe groot het risico precies is weten we niet maar we kunnen wel een redelijke schatting maken.

Voorbeelden van deze situatie zijn ingediende maar nog niet verwerkte schadeclaims, lopende rechtsgedingen en onzekerheden in de bedrijfsvoering.

- We kunnen een voorziening vormen voor uitgaven in een toekomstig begrotingsjaar die het gevolg zijn van een eerder genomen besluit. De voorziening die we dan vormen moet wel als doel hebben de lasten gelijkmatig over een aantal jaren te verdelen.

Een voorbeeld hiervan is een voorziening voor groot onderhoud. Er wordt jaarlijks een bedrag in de voorziening gestort om toekomstig onderhoud daaruit te kunnen financieren. Zo worden de onderhoudslasten gespreid over meerdere jaren. Daarbij is het wel van belang dat er een actuele onderbouwing van het onderhoud is.

- We kunnen een voorziening vormen voor bijdragen in toekomstige vervangingsinvesteringen. Voorwaarde is wel dat we voor de vervangingsinvestering een heffing mogen heffen.

Een voorbeeld hiervan is de voorziening groot onderhoud en vervanging riolering.

Daarnaast vindt het BBV ook dat geld dat we van derden krijgen met een specifiek bestedingsdoel en dat we nog niet hebben uitgegeven in een voorziening horen. Uitzondering hierop zijn voorschotten van de provincie en de Europese Unie.

Het belangrijkste onderscheid tussen reserves en voorzieningen is dat reserves tot het eigen vermogen behoren en voorzieningen tot het vreemd vermogen.

■ Niet kwantificeerbare risico's

Risico's kunnen leiden tot verplichtingen of verliezen. Het komt voor dat we niet redelijk kunnen inschatten hoe groot de verplichtingen of verliezen zullen zijn. In zo'n geval spreken we van een niet kwantificeerbaar risico.

Omdat het niet mogelijk is voor deze risico's een voorziening te treffen worden deze risico's opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen onder het kopje risico's.

■ Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het geld en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte tegenvallers op te vangen. De weerstandscapaciteit wordt

bepaald door de vrij besteedbare reserves, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. Daarbij zijn de vrij besteedbare reserves en de stille reserves de eenmalige weerstandscapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit is de meerjarige weerstandscapaciteit.

Funcities van reserves

Het BBV onderscheidt twee soorten reserves. De algemene reserve en de bestemmingsreserves. Deze reserves kunnen wel verschillende functies hebben. Reserves kunnen drie verschillende functies hebben:

- de bufferfunctie
- de bestedingsfunctie
- de egalisatiefunctie

■ De bufferfunctie

De bufferfunctie is de belangrijkste functie van reserves bij gemeenten. Vooral de algemene reserve is er als buffer om in bepaalde (onvoorziene) omstandigheden risico's af te dekken. Ook reserves die zijn ingesteld met het doel bepaalde risico's op te kunnen vangen hebben een bufferfunctie.

■ De bestedingsfunctie

Een reserve kan als doel hebben het doen van bepaalde uitgaven. Als dat zo is dan heeft de reserve een bestedingsfunctie. Voorwaarde voor een reserve met een bestedingsfunctie is wel dat de uitgaven eenmalig zijn.

■ De egalisatiefunctie

Een reserve met een egalisatiefunctie is er om schommelingen in de exploitatie kleiner te maken. Voor onderwerpen waar de kosten het ene jaar veel hoger kunnen zijn dan het andere kan met behulp van een egalisatiereserve toch een stabiel beeld in de begroting worden gecreëerd.

Beleid en beheer van reserves

■ Algemene lijn

Specifieke reserves leggen in principe middelen vast. Een reserve is namelijk ingesteld met een bepaald doel. Hierdoor kunnen de middelen uit die reserve niet gebruikt worden voor een ander doel. Om die reden vinden wij dat we het aantal reserves zoveel mogelijk moeten beperken.

■ Instellen van een reserve

De bevoegdheid van het instellen van een reserve ligt bij de raad. Er is een aantal criteria voor het instellen van een bestemmingsreserve. Dit zijn:

- We hebben een concreet doel dat binnen een vooraf bepaalde tijd te realiseren is. Als het doel niet binnen de gestelde termijn wordt gerealiseerd wordt de reserve heroverwogen.
- We willen bedragen die we van derden hebben gekregen voor een bepaald doel ook besteden aan dat doel. Ook als daar geen verplichting toe is en als we het geld niet hoeven terug te betalen als we het niet besteden.
- We willen een schommeling in gemeentelijke tarieven voorkomen.

In het raadsvoorstel om een reserve in te stellen zal aandacht moeten zijn voor

- De omschrijving van het doel waarvoor we de reserve vormen
- De minimale en maximale omvang

- Hoe er geld wordt toegevoegd of onttrokken aan de reserve
- Voor hoe lang we de reserve instellen

■ **Wijziging doel of bestemming**

Bij een bestemmingsreserve kan de raad altijd besluiten om het doel of de bestemming van de reserve te wijzigen. Hiervoor moet wel een raadsbesluit worden genomen.

■ **Opheffen van een reserve**

Als het doel waarvoor een reserve is ingesteld is gerealiseerd of als het doel niet meer relevant is moet de reserve worden opgeheven. Dit kan via een apart raadsvoorstel, maar ook bij de jaarrekening, de voorjaarsnota, de najaarsnota of de begroting.

■ **Evaluatie en actualisatie**

Omstandigheden wijzigen voortdurend. Dit vraagt ook dat regelmatig gekeken wordt naar nut en noodzaak van reserves. Bij alle rapportagemomenten worden de reserves bekeken. In de perspectiefnota zal extra aandacht aan de reserves worden geschonken. Daar zullen reserves waar na drie jaar de onttrekkingen minder dan 20% van het plafond zijn benoemd worden. Daarbij zal ook een advies worden gegeven over hoe verder om te gaan met deze reserves.

Beleid en beheer voorzieningen

Voorzieningen hebben een verplichtend karakter. We hebben geen keuze in het vormen van een voorziening of in de omvang van de voorziening. De hoogte van een voorziening moet naar de beste schatting genoeg zijn om de verplichtingen en risico's te dekken. Toevoegingen gebeuren alleen als de voorziening niet hoog genoeg is. Als blijkt dat een voorziening te hoog is doordat verplichtingen wegvallen of risico's afnemen dan valt een gedeelte van de voorziening vrij. Het vrijvallende bedrag maakt onderdeel uit van het rekeningresultaat.

Beoordeling reserves

In de raadsvergadering van 12 april 2016 is de Nota reserves en voorzieningen aangenomen. In deze nota staan de spelregels met betrekking tot reserves en voorzieningen. Deze spelregels veranderen in de basis niet. Wel is door een wijziging in de regelgeving het gebruik van rente-toevoegingen aan reserves niet meer aan de orde.

Wat wel veranderd is het denken over reserves. Het is daarom goed om met enige regelmaat naar de bestaande reserves te kijken. Is de omvang nog goed, is het plafond nog naar tevredenheid, hebben we de reserve nog wel nodig.

In principe doen we dat ieder jaar bij de jaarrekening, de begroting en de perspectiefnota. Aanpassingen vinden dan plaats voor individuele reserves. Toch is het goed om de reserves zo af en toe in zijn geheel tegen het licht te houden. Hierna wordt per reserve aangegeven wat de functie is van de reserve en hoe het verloop de afgelopen jaren is geweest. Daarna volgt een beoordeling over nut en noodzaak van de reserve, over de gewenste maximale hoogte (het plafond) en de looptijd van de reserve.

We beginnen met de bestemmingsreserves en eindigen met de algemene reserve. We kiezen voor deze volgorde omdat de Algemene reserve uiteindelijk de sluitpost is van alle reserves.

Het bedrag dat is opgenomen in de tabel onder 1-12-2019 is een indicatie. De onttrekkingen worden pas aan het eind van het jaar gerealiseerd en in overeenstemming

gebracht met de werkelijke kosten. Op 1-12-2019 zijn de onttrekkingen daarom nog niet geëffectueerd.

■ Bestuurlijke claims

De reserve bestuurlijke claims is ingesteld met het raadsbesluit van 12 april 2016. In onderstaand overzicht is daarom de eerste kolom niet gevuld. De reserve bestuurlijke claims kent geen plafond. De reserve is gevuld met bedragen uit andere reserves. Op deze manier weten we van de andere reserves hoe groot ze zijn en dat er geen claims op liggen. Bij een besluit om een reserve te gebruiken onttrekken we het bedrag aan de desbetreffende reserve en stoppen we dit in de reserve bestuurlijke claims.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Bestuurlijke claims		9.373	12.197	9.320	41.220

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 9.320.000. De opbouw van dit bedrag is als volgt:

- Onderliggende wegennet N18 € 288.221
- Centrum Borculo € 1.080.000
- Subsidie glasvezel buitengebied € 296.783
- Leadersubsidies € 437.500
- Centrum Eibergen € 3.250.000
- Gezond in de stad € 250.500
- EUP € 760.000
- Aankoop Maalderij € 275.000
- Busplein Neede € 169.000
- Omgevingswet € 539.000
- Coördinatie opvang asielzoekers € 122.000
- ICT investeringen € 235.000
- Voorbereiding Simmelink € 41.633
- Vervolgproject Beltrum € 200.000
- Verbetering Huenderstraat € 210.000
- Sloop Hema € 351.000
- Bestemmingsplan buitengebied € 212.000
- Voorbereiding Staring € 15.363
- Afkoopsom Sonders € 87.000
- Sloop bonusregeling € 500.000

De claims uit het coalitieakkoord zijn hierin nog niet verwerkt. Aan deze reserves moeten nog toegevoegd worden:

- Transitie woningmarkt € 5 miljoen
- Energietransitie € 2 miljoen
- Duurzaamheid, gemeente als voorbeeld € 5 miljoen
- Sloopfonds woningen € 1 miljoen
- Vullen sloopfonds (bonus/malus) buitengebied € 0,5 miljoen
- Asbestfonds voor versnellen sanering € 1 miljoen
- Vitale winkelcentra € 4 miljoen
- Wijk- en kerngericht werken € 2,5 miljoen
- Groen onderhoud en klimaat € 1,5 miljoen
- Kwaliteit wegen buitengebied € 2 miljoen
- Voorziening voor transformatie Sociaal Domein € 3,2 miljoen
- Lagere lasten inwoners en verenigingen € 4,5 miljoen

Als we die ook verwerken dan komt deze reserve op € 41.520.000

Het voordeel van deze reserve is dat goed inzichtelijk is hoeveel geld er nog beschikbaar is voor de onderwerpen waar we geld voor gereserveerd hebben.

Conclusie

Reserve voor onbeperkte tijd in stand houden zonder plafond.

■ Egalisatiereserve Afval

De egalisatiereserve afval is bedoeld om schommelingen in het tarief van de afvalstoffenheffing tegen te gaan. De reserve heeft geen plafond en wordt gevoed met het overschot aan afvalstoffenheffing dat we ontvangen.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Egalisatiereserve Afval	1.863	2.148	2.380	2.594	2.594

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 2.594.000. Dit komt overeen met 84% van de afvalstoffenheffing die wij in 2018 hebben ontvangen. Wij hebben contracten met lage tarieven. De verwachting is dat de tarieven bij de komende aanbestedingen in 2021 en 2022 met 1/3^e zullen stijgen. Om de verwachte stijgingen van de tarieven bij nieuwe aanbestedingen in drie jaar op te kunnen vangen vinden wij het reëel om rekening te houden met een egalisatiereserve van 1/3^e van de afvalstoffenheffing.

We gaan uit van een periode van 3 jaar omdat dit overeenkomt met de periode waarin je kunt spreken van incidentele lasten. Het dekken van lasten uit de reserve kan alleen als er sprake is van incidentele lasten. Door uit te gaan van drie jaar wordt aan deze voorwaarde voldaan.

Dat betekent een egalisatiereserve van € 1.000.000. We hebben nu dus een te hoge egalisatiereserve.

We geven daarom ongeveer € 1.000.000 van deze reserve in 2020 terug aan onze huishoudens (€ 50 per huishouden) via een korting op de afvalstoffenheffing.

Het restant van € 665.000 gebruiken we voor mogelijke extra maatregelen of veranderingen in het inzamelsysteem. We voeren daarom ook een onderzoek uit naar de wijzen waarop de afgesproken doelstellingen uit 'Van Afval naar Grondstof' (VANG) bereikt kunnen worden, inclusief financiële consequenties hiervan voor onze huishoudens.

Als er vanaf nu meer afvalstoffenheffing binnenkomt dan we kosten hebben en daarmee komt de reserve boven het huidige bedrag uit (of na afroaming boven € 1.000.000) dan geven we dit het jaar erna terug via het tarief.

Conclusie

Reserve in stand houden. Een plafond instellen van € 1.000.000. Het huidige overschot gebruiken voor teruggave aan huishoudens en realisering van de VANG doelstellingen.

■ Egalisatiereserve investeringen

De egalisatiereserve investering is bedoeld om de kapitaallasten van investeringen te dekken. Investeringskosten mogen niet meer ineens gedekt worden uit een reserve. De kapitaallasten mogen nog wel onttrokken worden aan een reserve.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Egalisatiereserve investeringen	8.188	8.133	7.935	7.880	7.880

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 7.880.000. De reserve is relatief hoog omdat voor de hele looptijd van een investering het bedrag al in de reserve zit.

Conclusie

Reserve voor onbepaalde tijd in stand houden zonder plafond.

■ Inkomensreserve

De reserve was bedoeld om voor een gedeelte bespaarde rente te genereren die gebruikt kon worden in de exploitatie.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Inkomensreserve	7.838	6.460	5.638	5.643	0

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 5.643.000. Door de aanpassing van de regelgeving kan deze reserve vervallen. Het bedrag kan worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Conclusie

Reserve opheffen.

■ Algemene reserve bouwgrondexploitaties

De reserve is bedoeld als bufferfunctie voor de bouwgrondexploitaties. De hoogte van de reserve moet gerelateerd worden aan de risico's die we lopen.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Algemene reserve bouwgrondexploitaties	1.797	1.709	1.777	3.219	3.219

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 3.697.000. Dit ligt dicht in de buurt van de risico's die we becijferd hebben. In het tegenvallende scenario kunnen we de risico's afdekken in het kritieke scenario redden we dat niet.

Conclusie

Reserve in stand houden. Geen plafond instellen en de hoogte van de reserve in standhouden.

■ Onderhoud wegen

De reserve is bedoeld om extra lasten voor onderhoud aan wegen af te dekken. Dit is ingegeven door het idee dat de budgetten voor onderhoud niet toereikend zijn om het bepaalde onderhoudsniveau te realiseren. In de praktijk zien we dat door de investeringen in wegen het niveau gehaald wordt.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Onderhoud wegen	6.000	5.790	5.848	6.000	1.000

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 6.000.000.

Hier moet nog aan onttrokken worden

- Kwaliteit wegen buitengebied € 2 miljoen

De laatste jaren is wel onttrokken aan de reserve, maar de onttrokken bedragen staan in geen verhouding tot het plafond. Het is wel gewenst om een buffer te hebben op het moment dat de uitgaven boven het budget uitgaan. Op basis van de laatste jaren zou een buffer van € 1.000.000 voldoende moeten zijn. We zijn dan in staat om vier jaar overschrijdingen op te vangen.

Conclusie

Reserve in stand houden. Het plafond verlagen naar € 1.000.000 en het restant van € 3.000.000 overbrengen naar de algemene reserve.

■ Onderwijshuisvesting

De reserve is bedoeld om investeringen in onderwijshuisvesting en afboeking van boekwaarde van bestaande gebouwen te dekken.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Onderwijshuisvesting	7.000	7.059	7.010	6.966	6.966

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 6.966.000. De boekwaarde van de huidige onderwijsgebouwen is ongeveer € 25.600.000. De reserve is niet voldoende om alle boekwaarden af te kunnen schrijven. Investerings in onderwijshuisvesting zijn afhankelijk van de omvang maar lopen al snel richting de € 5.000.000. De reserve is niet voldoende om alle lasten op dit gebied te kunnen dekken. Dat is ook niet noodzakelijk. Per investering kijken we naar de dekkingsmogelijkheden. Daarin kan deze reserve een rol spelen. Met de omvang van de huidige reserve en het plafond is in ieder geval een buffer voor onderwijshuisvesting verzekerd. In de komende jaren zal duidelijk worden in hoeverre deze reserve en het nu gestelde plafond toereikend zijn.

Conclusie

Reserve in stand houden. Het plafond op € 7.000.000 in stand houden.

■ Herstructurering

De reserve wordt ingezet om kosten te dekken die voortkomen uit de herstructurering van (bouwgrond)locaties in Berkelland. Daar waar woningbouw niet meer mogelijk of gewenst is.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Herstructurering	7.000	5.516	6.221	6.401	3.901

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 6.401.000.

Hier moet nog aan onttrokken worden

- Sloopfonds woningen € 1 miljoen
- Vullen sloopfonds (bonus/malus) buitengebied € 0,5 miljoen
- Asbestfonds voor versnellen sanering € 1 miljoen

In de laatste drie jaren is bijna 3 miljoen onttrokken aan de reserve voor verschillende projecten. Dit is gemiddeld € 1.000.000 per jaar. De verwachting is dat de komende jaren regelmatig een beroep op de reserve zal worden gedaan om herstructureringen door te voeren. Het is niet verstandig de reserve op te heffen. Als we uitgaan van het principe dat we ongeveer vier jaar lang de lasten zouden moeten kunnen dekken uit een reserve kan het plafond omlaag naar € 4.000.000. Het restant kan dan worden overgeheveld naar de algemene reserve.

Conclusie

Reserve in stand houden. Het plafond verlagen naar € 4.000.000.

■ Nadelen decentralisaties

De reserve wordt ingezet om de eventuele nadelen van de decentralisaties af te dekken. De reserve heeft geen plafond.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Nadelen decentralisaties	4.241	10.450	11.300	7.863	4.663

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 7.863.000.

Hier moet nog aan onttrokken worden

- Voorziening voor transformatie Sociaal Domein € 3,2 miljoen.

De komende jaren hebben we het tekort in het sociaal domein nog niet opgelost. De reserve blijft daardoor van belang om de tekorten af te dekken.

Conclusie

Reserve in stand houden.

■ Hameland

De reserve wordt ingezet om de gevolgen van de transitie en liquidatie van Hameland te dekken. De reserve heeft geen plafond.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Hameland	0	2.090	2.090	2.090	0

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 2.090.000. De transitie en liquidatie van Hameland is afgerond. Daarmee is er geen reden meer om deze reserve in stand te houden.

Conclusie

Reserve opheffen en het restant toevoegen aan de algemene reserve.

■ Algemene reserve

De algemene reserve kent geen plafond en is het weerstandsvermogen van de gemeente. De hoogte van de algemene reserve moet minimaal zo groot zijn als 2 maal de berekende risico's.

Reserve x €1.000	12-4-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-12-2019
Algemene reserve	41.556	37.419	37.528	35.906	22.139

Beoordeling:

De reserve is op 31 december 2018 € 35.906.000.

Hier moet nog aan onttrokken worden

- Transitie woningmarkt (uit herstructurering) € 5 miljoen
- Energietransitie € 2 miljoen
- Duurzaamheid, gemeente als voorbeeld € 5 miljoen
- Vitale winkelcentra € 4 miljoen
- Wijk- en kerngericht werken € 2,5 miljoen
- Groen onderhoud en klimaat € 1,5 miljoen
- Lagere lasten inwoners en verenigingen € 4,5 miljoen

Daarnaast moet aan deze reserve worden toegevoegd:

- Overheveling inkomensreserve € 5.643.000
- Overheveling onderhoud wegen € 3.000.000
- Overheveling reserve Hameland € 2.090.000

Als we dit realiseren resteert € 22.139.000. Dit is ruim drie keer zo groot als de berekende risico's van € 6.825.167 en draagt voor 12,5% bij aan de solvabiliteit.

Conclusie

Reserve voor onbepaalde tijd in stand houden zonder plafond.

Overzicht voorzieningen

Voorziening x €1.000	1-1-2019
Voorziening Pensioenen wethouders	4.473
Wachtgeld wethouders	363
Voorziening Spaarverlof	88
Afwikkeling muziekschool De Triangel	133
Personele lasten GBT	25
Investering met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (riolering)	7.303
Totaal	12.385

Zoals aangegeven bij het voorzieningenbeleid hebben voorzieningen een verplichtend karakter. We hebben geen keuze in het vormen van een voorziening of in de omvang van de voorziening. De hoogte van een voorziening moet naar de beste schatting genoeg zijn om de verplichtingen en risico's te dekken. Toevoegingen gebeuren alleen als de voorziening niet hoog genoeg is. Als blijkt dat een voorziening te hoog is doordat verplichtingen wegvallen of risico's afnemen dan valt een gedeelte van de voorziening vrij. Het vrijvallende bedrag maakt onderdeel uit van het rekeningresultaat.

Reserve x €1.000	1-1-2016	Bij '16	Af '16	1-1-2017	Bij '17	Af '17	1-1-2018	Bij '18	Af '18	1-1-2019
Algemene reserve	26.363	32.945	21.889	37.419	2389	2280	37.528	689	2.311	34.709
Bestuurlijke claims		9.542	169	9.373	4356	1532	12.197	1.363	3.940	9.320
Egalisatiereserve Afval	2.078	70		2.148	232		2.380	214		2.594
Egalisatiereserve investeringen	10.702	4.408	6.977	8.133	268	466	7.935		55	7.880
Inkomensreserve	28.322	496	22.358	6.460		822	5.638	5		5.643
Algemene reserve bouwgrondexploitaties	1.797		88	1.709	68		1.777	1.920	478	3.219
Onderhoud wegen	1.858	4.166	234	5.790	210	152	5.848	152		6.000
Onderwijshuisvesting	1.103	5.956		7.059		49	7.010		44	6.966
Herstructurering	3.996	3.320	1.800	5.516	1484	779	6.221	611	431	6.401
Nadelen decentralisaties	4.241	6.903	694	10.450	2700	1850	11.300		3.437	7.863
Hameland	0	2.414	324	2.090			2.090			2.090
Infrastructurele werken	923		923	0			0			0
Gemeentehuis	4.148	73	4.221	0			0			0
Beeldende kunst	51		51	0			0			0
Vernieuwing amateurkunst	67		67	0			0			0
Privatisering sportaccommodaties	322	6	328	0			0			0

Onderhoud gebouwen	347	6	353	0			0			0
Totaal	86.318	70.305	60.476	96.147	11.707	7.930	99.924	4.954	10.996	94.360

Reserve x €1.000	1-1-2019	Herschikking	Stand na herschikking
Algemene reserve	36.384	-13.767	22.617
Bestuurlijke claims	9.320	32.500	41.520
Egalisatiereserve Afval	2.594	0	2.594
Egalisatiereserve investeringen	7.880	0	7.880
Inkomensreserve	5.643	-5.643	0
Algemene reserve bouwgrondexploitaties	3.219	0	3.219
Onderhoud wegen	6.000	-5.000	1.000
Onderwijshuisvesting	6.966	0	6.966
Herstructurering	6.401	-2.500	3.901
Nadelen decentralisaties	7.863	-3.500	4.663
Hameland	2.090	-2.090	0
Totaal	94.360	0	94.360

